

Jenny Mastoraki (1949-2024)

Poeta i veu grega d'autors
universals

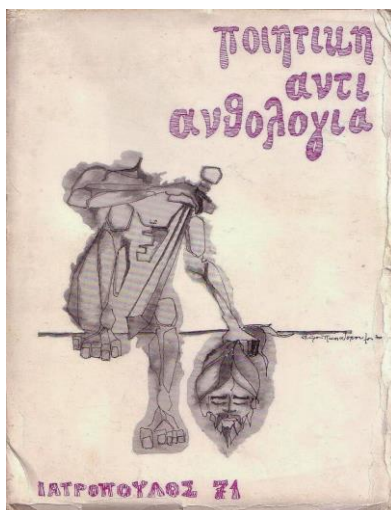
Maira Fournari

Imatge: Hellenic Center

Jenny Mastoraki va néixer a Atenes el 1949 i va morir el passat estiu, el 30 de juliol de 2024. Va estudiar Filologia Bizantina i Medieval a Universitat Nacional i Kapodistriaca d'Atenes. Va ser una de les figures eminents de la generació poètica dels 70 i va ser una traductora molt important. El 2020 va ser guardonada pel Comitè de Premis Nacionals amb el Gran Premi de les Lletres pel conjunt de la seva contribució.

Va aparèixer per primera vegada a les lletres el 1971, amb un recull poètic que va ser inclòs dins l'*Anti-antologia poètica* de Dimitris Iatrópulos, amb el títol *El sinaxari [martirologi] de la Santa Joventut / Diari d'una edat llunyana*.

Portada de l'*Anti-antologia poètica*
de D. Iatrópulos.

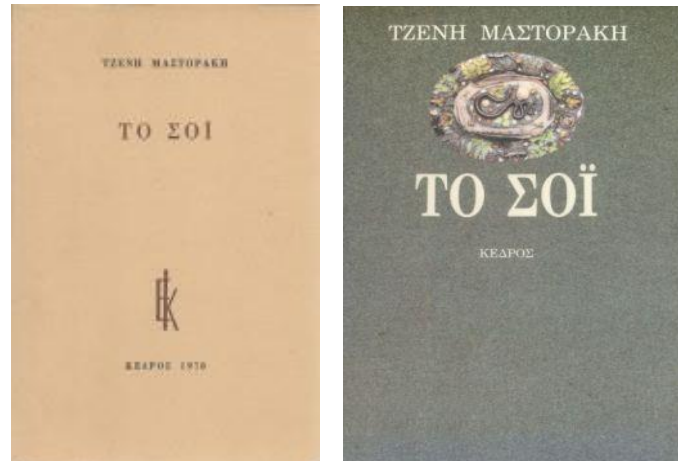
L'any següent, el 1972, l'any de la seva graduació de la Universitat, l'editorial Kedros va publicar el seu primer recull poètic, amb el títol *Peatge*.

Portades de diferents edicions de *Peatge* (1972, 1982, 1990)

Aquest recull poètic va ser el primer indicatiu que Jenny Mastoraki havia crescut molt aviat per la seva edat: tenia amb prou feines vint-i-tres anys i ja escrivia poemes sobris que expressaven el qüestionament i la mirada crítica de la seva generació, la generació dels 70, davant la generació anterior, la dels 40, que aleshores es trobava en la seva maduresa. A Grècia s'havia imposat la Dictadura, i els poetes joves intentaven unir la seva veu personal per formar una expressió social col·lectiva contra el règim dictatorial.

Després del primer recull poètic, Mastoraki es va dedicar també a la traducció, mentre que, el 1978, va publicar el seu segon recull, *La parentela*, a la mateixa editorial, Kedros.

Portades de la primera i la segona edició (1978, 1990) de *La parentela*.

A *La parentela* un dels motius bàsics de la seva poesia és la mort, sobre la qual parla amb una llengua que, dins la seva exuberància, continua sent humil. I no cal dir que d'aquest recull poètic tampoc no falta la mirada social, la família grega, part inseparable de la societat grega, on es despulla i apareix com és realment.

El següent recull poètic, *Històries per a les profunditats*, publicat el 1983 per la mateixa editorial que els anteriors, mostra l'evolució de la seva poesia. La llengua, el ritme, les cançons populars, la dimensió religiosa i la mort, tot plegat constitueix un univers completament seu.

Tanmateix, el seu últim llibre, *Amb una corona de llum*, publicat el 1989, també per Kedros, és el que ha acaparat principalment la gairebé universal acceptació de crítica i públic, i estat elogiat especialment per l'ús magistral de la llengua grega i de la tradició mitopoètica.

Histories per a les profunditats (1983) *Amb una corona de llum* (1989)

Per més que la seva obra poètica està constituïda només per aquests quatre reculls, va aconseguir crear un univers poètic ple, amb una efectivitat tan gran que els seus poemes s'han publicat en moltes antologies i revistes i s'han traduït a diferents llengües.

Addicionalment, a més de poeta, Jenny Mastoraki va ser també una grandíssima traductora. Va traduir textos clàssics i contemporanis de la literatura universal, des de prosa fins a poesia i des de teatre fins a assaig, i ens ha llegat traduccions que constitueixen punts de referència tant per les obres literàries mateixes com també pel magistral resultat de la traducció. Dels molts autors traduïts per Mastoraki, esmentarem J. D. Salinger, Lewis Carroll, Harold Pinter, Carson McCullers, Gilbert Highet, Peter Bien, Edmund Keeley, Nicolau Maquiavel, Carlo Goldoni, Heinrich von Kleist, Miguel de Cervantes, Federico García Lorca.

D'acord amb el Comitè dels Premis Nacionals que la va guardonar el 2020 amb el Gran Premi de les Lletres pel conjunt de la seva aportació, Jenny Mastoraki, com a poeta i traductora, «ha aconseguit crear una trajectòria personal únic, que s'ha basat en la seva obstinada i persistent dedicació a la llengua grega (escrita i parlada), en la promoció de fèrtils camps del passat poètic i en la seva remodelació creativa, en el coneixement i la gosadia literaris, i en la cartografia de la memòria, dels sentiments i de la pròpia existència humana en la seva perspectiva humana».

Portades d'algunes traduccions de Jenny Mastoraki.

La mandràgora, de Nicolau Maquiavel; *El vigilant en el camp de sègol*, de J. D. Salinger;

Qui té por de Virginia Wolf?, d'Edward Albee; *Yerma*, de Federico García Lorca.

